

ELŐFIZETÉSI ÁRA:
EGÉSZ ÉVRE . . . 16.— K | FÉL ÉVRE
NEGYED ÉVRE . . . 4.— K

FŐSZERKESZTŐ:
DR. BISCHITZ BÉLA
ÜGYVÉD.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
BUDAPEST, V., SAS-UTCA 20.
TELEFON 108—00.
HIRDETÉSEK mm. SZÁMÍTASSAL DIJSZABÁS SZERINT.

Bányászatunk a háború második évében.

Jakab Dénes, akit a miniszterium a napokban nevezett ki nagybányai bányakapitánynak, de aki a kerület ügyeit már majdnem két év óta vezeti, hatalmas jelentőségben tárja fel az 1915. évi bányászati eredményeit. A jelentésből az alábbi részleteket közöljük:

Az általános részben megállapítja a bányakapitány a kerületbeli bányászat fejlődésében, 1915-ben, a visszaesést.

Ama kitűzött vezérlelnek megfelelően, hogy a nemzetnek reánk erőszakolt küzdelmében, honunk védelmében mindenkinek teljes odaadással és vállvetett törekvéssel részt kell vennie, a bányászatot magát is azon törekvés jellemzi, hogy a háború folytatán történt munkaerő elvonás, az anyagbeszerzés fokozott megnehezülése és a forgalom megszorítása dacára, a kedvezőlenebbé vált üzemi viszonyok közepette is a lehetőség határain belül biztosítsa különösen a hadi szükségleteket kielégítő bányatermék minél tömegesebb termelését.

Mint hogy a hadiszükségletek ugyszólván momentán szükségletet képeznek, nagyon természetes, hogy a megromlott üzemi viszonyok között a megcsappant munkáslétszámmal a lehető legnagyobb bányatermelést csak úgy lehetett elérni, hogy a még megmenthető munkaerőt mindinkább a fejtesre már előkészített közölkön foglalkoztassák és a további feltárásokat is csak a momentán szükségesnek megfelelő mértékben eszközölték; a reményvájatok, kutató vájatok üzemét pedig teljesen beszüntették.

Minden iparkodás dacára a kedvezőtlen körülmények között is legalább az addig elért színvonalon megmaradni, a háborúban a közgazdasági életre való nyomós hatása miatt nem sikerült és a bányászatban általában visszaesés jelei mutatkoztak. Erre a következtetésre jutunk, ha bányászati iparunknak az 1915. év végén való adatait az előző évekkel összehasonlítjuk.

A bányászat fejlődésében az 1915. év folyamán beállott visszaesés a statisztikai adatoknál főképpen két adatából állapítható meg és pedig: 1. a munkások számából és 2. a bányatermelés pénz értékéből. A munkások száma az 1915. év végén 5449, az 1914. év végén 4752, az apadás tehát 891, ami 12% -nak felel meg. A bányatermelés pénzértéke az 1914. évben volt 20,106,000 K, az 1915. évben 17,256,000 K, ami 2,850,000 K, vagyis 14,8% visszaesést ad. E két leslért adata által demonstrált hanyatlás, a bauxit-bányászat fellendülésétől eltekintve, tényleg az összes többi ágazatnál mutatkozik.

A háború kezdetével beállott a szaka fokraódó így kimutatótt hanyatlás azonban csakis 1915. év végéig tartott. Azóta, amint most 1916. évi augusztus hónap megállapíthatjuk, a fémszükséglet kielégítése céljából az arra alkalmas fémbányáknak hadiigazgatás alá helye-

zése és egy részének a hadikincstár költségére történt üzembevétele folytán a helyzet lényegesen megjavult, ugyanynyra, hogy előreláthatólag 1916. évben még ha a munkások létszámában az 1914. évi állapothoz viszonyítva apadás fog is jelentkezni, a termelés mennyisége és pénzértéke az 1913. évi, tehát egészen normális időbeli eredményénél is kedvezőbb leend.

Az 1915. évi hanyatlásnak az oka a nagy mérközésnek a közgazdasági életre gyakorolt általános nyomós hatásán kívül, továbbá a népfelkelőknek katonai szolgálatra mindinkább és nagyobb mértékben való behívásán kívül még abban is keresendő, hogy kerületünk két vármegyéje, Maramaros és Bereg vármegyék az ország határmenti részei a tárgyalt évben részben még harctéri területet képeztek, másrészt többi részben belső hadműveleti területeknek állapítván meg, a szabadabb mozgást igénylő ipari és kereskedelmi élet elvesztett területeit még vissza nem szereshette. De hogy ez a hanyatlás mily mértékben tulajdonítható a fenti okoknak és mily mértékben más ható körülményeknek is, most a hadviselés forratagában igen nehéz megállapítani. A bányászat a jelenlegi rendkívüli történelmi időkben abnormális viszonyok között különböző igényeket és szükségleteket kénytelen kielégíteni, nem alkalmazhatjuk tehát reá a normális idők rendes mértékét minden jelenségének megbírálsa alkalmával.

A megalkotandó mérleghez ezuttal a nyers anyagok gyűjtjük és leszögezzük a felmerülő jelenségeket. Szembetűnő jolo ség, hogy amíg az 1914. évi 642 főre rugó munkáslétszám apadásában a vájárok száma 145 tel szerepelt, addig az 1915. évi 691 főre rugó apadásban a vájárok már 352-vel szerepelnek; vagyis a munkáslétszám apadásának a fele a vájárokra esik.

Ez az apadás tisztán a katonai szolgálatok céljából történt behívások folytán állott elő, amely apadás, mint-hogy a katonai szolgálatra a kalmásoknak találtak közül került egyuttal a legmunkabíróbb vájár munkaerő is, a termelésben meg is éreztette a hatását, bár a bányaművek mi-donképpen arra törekedtek, hogy a hadbavonultak folytán kimaradt termelést a hadbavonult munkások időközti pótlásával helyrehozzák. Természetes, hogy ez az egykezet csak némileg sikerülhetett, mint-hogy a hiányzó munkásokat a kinalókhoz anyagból kellett venni, ugyminnt nyugberezett munkások, tanulatlan fiatalok, vagy a bányászatban teljesen járatlanok köréből. Ez az új elem befolyással volt a munkás minőségére s ennek csökkenésével a munkahataly kisebbdedésének és a termelésben való aránylagos visszamaradásnak is be kellett következnie.

A külső segédmunkák elvégzésére a gyermek- és női munkaerő is nagyobb mérvben vétettet igénybe, mint az előző években, egyrészt hogy a hiányzó férfi-munkaerőt pótolják, másrészt hogy a kisebb testi erő igénylő külső munkánál foglalkoztatott férfi-munkások helyettesítsék, akik aztán érdemesebb bányászati munkák elvégzésénél legyenek foglalkoztathatók.

Az előző évben még nem állott volt be igen érezhetőleg a munkáshiány; az 1915. évben azonban ez már határozottan konstataható. Hogy a hiányzó munkacsoportot pótolják, a bányaművek hadifoglyoknak bányamunka előjára való átengedéséért is fordultak a hadügyminisztériumhoz, de a hiányon ezzel nem igen lett segítve. A hadifogly-munkások a vjájár-munkások helyét nem tudják elfölteni, az ily munkában járattanok, csak felügyelő alatt tartva foglalkoztathatók és a dolog természeténél fogva munkájukat csak kényszeredővön, tanyná végzik, a munkacsoportok csökkennek.

Az 1914. évben szervezni meghazdell munkacsoportok szervezése befejezést nyert és ezek felsőbb helyről megörösítették.

Egyes bányaművek hadi igazgatás alá vonattak, mintgöy természetük biztosítása és fokozása a hadiszükséglet kielégítését vannak hivatva szolgálni. Ezen művekénél a szükséges munkáról a rendelkezésre álló hadimunkások közül rendelkezni vár, a munkáshiány már nem olyan nagyon érezhető. E miatt, továbbá mert a hadiszükséglet fedezésére hivatott bányák művelésének költségeit a katonai kincstár viseli, illetve előlegezi, minden his bányamű arra törekszik, hogy szintén hadi igazgatás alá vonassék, egyrészt a művelésből tiszta hasznot remélve, másrészt bányaműveket rendszeres feltárást várva. Természetes, hogy a feltárást felmutatni nem tudó bányaművek erre vonatkozó iparkodásai eredménytelenek maradnak.

HAZAI HIREK.

Előfizetési felhívás.

Felkérjük azon tisztelt előfizetőinket, kiknek előfizetésük e hó végével lejár, hogy a meghosszabbításról gondoskodni sziveskedjenek.

Elismerő oklevél a hadikölcsonért. A király felhatalmazta a pénzügyminisztert, hogy azoknak, akik az 1914-ben kitört világháború dicsőséges megvívása érdekében kibocsátott magyar állami hadikölcsonők sikerének előmozdítása körül kiváló tevékenységet fejtettek ki és ez által a hazának jeles szolgálatakat tettek, elismerő oklevelet állíttasson ki. E felhatalmazás alapján a pénzügyminiszter egész sereg közéleti kiválóknak, főpapoknak, főispánoknak, pénzintézetek vezető emberkének adott ilyen elismerő okleveleket.

A győri vagyongyár tőkét emel. A győri vagyongyár saját bevallása szerint az elmúlt évben 1,573,083 korona tiszta nyereséget ért el, ezeket a megelőző esztendőben kimutatott 758,277 korona tiszta nyereséggel. Ez évben a társaság 16 és kétharmad százalékos osztalékot fizet a tavalyi 10 százalékos helyett. Nyilván a tiszta nyereségnek még további kifizetés céljából választotta az igazgatóság azt az ismert módszert, hogy alopokéjét 108 millió koronára felemelje, tehát megkétszerezi és az új részvényeket természetesen a régi részvényeseknek pari árfolyamon engedti át.

Bauxittermelés Magyarországon. A magyar bauxit-termelés különösen a háború alatt vált nagyfontosságúvá. Erre az alumíniumtartalmú ércre nagy szükség van most és így érhető, hogy a bányászattal ez az ága nem remél intenzitást és fejlődést ért el. A termelés 1915 harmadik évfegyedében indult meg és 1916 július végéig a biharmegyei bauxitbányák körülbelül kétfélszáz métermáza bauxitot termeltek, amelyet a berlini Kriegsmetzall A.-G. utalítása alapján német gyárakba vittek ki feldolgozás végett. Bauxitot bányásznak nálunk a Sádólgyi Alumínium

Bányatársulat, az Alumínium Industrie A.-G. neuhäusen cég, a Magyar Bauxit r.-t. és gróf Korniss Károly.

Szerbia rézérc. A majdanpeki szerb bánya réz-ércet tulajdonban a Felsőmagyarországi bánya-és kohómű dolgozása fel, amely a Korcsadalmi Banké. A auszki ölmokohót rézkohóvá alakították át és a Szerbiában nyert ércet itt dolgozzák fel. Praibramban is rézkohót rendeztek be legutóbb. A karintiai Lüttichban szintén rézkohó létesült, amely szerbail ércet dolgoz fel. Weizler Bernát felvidéki magyar konzorvgyáros konzorvgyára mellett szintén rézkohóüzemi üzemet rendezett be és horgánygyártat is akar létesíteni.

A Magyar Zeirkobánya r.-t. az egyre fokozódó keresletre való tekintettel — mint értesülünk — Pelsőcén egy modernül berendezett ásványvírtő malmot állít fel.

A Gail István rozsológyár r.-t. amely tavaly az eddigi 842,000 korona alopokéjét a 200,000 koronára, a törzsrészesnyeknek 8000 koronára való lebelvnyezése által 450,000 koronára szállította le, 1916 június 30 án lezár mérlegében 6750 korona tiszta nyereséget mutat ki, míg előző üzleti évet 122,458 korona veszteséggel zárta.

A Leszámitolóbank felévi mérlege. A Magyar Leszámitoló és Pénzváltó Bank igazgatósága szeptember 18-án megtartott ülésében megállapította az 1916. üzletév első felére vonatkozó mérlegét. A következőkben közöljük a nyereség- és veszteségszámlát, amelynek egyes tételei mellé összehasonlítás kedvéért hozzátesszük a megelőző esztendő első felére vonatkozó adatokat is:

Jövedelem: Kamatszámla: Bank- és áruosztály 2,688,894.31 (2,322,574.78) korona. Jutalékszámla: Bank- és áruosztály 850,028.87 (705,358.84) kor. Jelzálog- és községi kölcsönület 307,011.78 (302,409.45) korona. Értékpapír és értékpapírbizományi üzlet, valamint társasvállalatok 194,050.22 (84,572.91) korona. Fiókok jövedelme 327,809.51 (410,201.51) korona. Külföldi váltók és pénzek 102,984.30 (146,678.58) korona. Budapesti és vidéki közzraktárak 257,244.85 (186,754.50) korona. Budapesti ingatlan jövedelme 50,140.50 (54,040.50) korona. Összesen 4,784,224.35 (4,193,251.07) korona. — **Kiadás:** Adók 363,439.61 (294,850.45) korona. Tiszli fizetések és összes költségek (bank- és áruosztály) 1,738,940.62 (1,361,668.96) korona. Kétes követelések leírása 215,000 (245,000) korona. Összesen 2,317,386.23 (1,901,519.41) korona. Eszerint az 1916 első felévi nyereség 2,466,838.12 (2,291,731.66) korona. Nyereségáthozat az előző évről 1,110,178.43 (512,033.75) korona. Össznyereség: 3,577,011.55 (2,803,765.41) korona.

Fenti adatokból látható, hogy az első félévsztendő a nyereségáthozat betudásával 3,577,011.55 korona nyereséggel zárult, a megelőző üzletév első felének 2,803,765.41 korona összegű eredményével szemben, his pedig a nyereségáthozat ideit többletetétől eltekintünk, akkor az első félv tév tiszta eredményeképen 2,466,838.12 korona mutatkoz, vagyis 175,106.46 koronával több, mint az 1915. esztendő megfelelő időszákalban. A nyereség főleg a bank és bizományi üzletből ered. A betétállomány éppen úgy, mint a többi nagybankban, itt is erősen emelkedett. A mult év első feléről szóló kimutatásban még csak 176.5 millió korona betélet mutatott ki az intézet, míg az ideit első felében a betétállomány meghaladta a 300 milliót. A közzraktári vállalatok is igen szép eredményeket produkáltak. A bank áruosztálya uttall is a bizományi üzlet keretében mozgol, de a tavalyi felévi mérlegben kimutatottnál sokkal nagyobb nyereséget ért el.

A Worthington szivattyúgyár r. t. (a newyorki Henry P. Worthington Company Ltd. magyarországi vállalata) 1916 március végén lezart mérlegével 11.912 K tiszta nyereséget mutat ki, az előző évi 2754 K-val szemben. Össztalálót a társaság éppen úgy, mint tavaly, az idén sem fizet. A vállalatnak 1.000.000 K alaptőkéje van, amelyből 175.000 K még nincs befizetve, 750.000 K pedig a szabadalmi és üzleti jog (proletmatikus) értéke címén szerepel a vagyontételek között.

Cégjegyzői hírek. Coburg Fülöp herceg-féle bányá- és kohómű r. t. *Goltstein* Oszkár tisztviselőjét cégjegyzői jogosultsággal ruházta fel. Unio 'petróleumipar r. t. *Rohu* Tivadar tisztviselőjét a cégjegyzőkből töröltette.

A gépjárat háborús ára. A petróleumiparoló vállalatok legutóbb publikált mérlegai bizonyítják, hogy a vállalatok mítsem mulasztották a háborús árdrágázások terén és bár egyes petróleumtermékek ára maximálva van, a gyárak mégis képtelenül nagy nyeresőre tettek szert a háború alatt. Az árak emelkedésének illusztrálására közöljük, hogy a bűföldi gyonge kiváltságú hengerelőjárt ma 800 koronát kérnek egyes gyárak, bolott békaidőben 80-85 koronát kaptak érte. Az árak tehát éppen megszerződtek a háború alatt. Erre az óriási áremelkedésre nem volt és ma sincs ok, mert a nyersolajtermelés sem csökkent, a gyártási eszközökben sincs hiány és csupán a vállalatok képzettsége okozza a szörnyű drágaságot.

Szállítás. A szentgotthárdi dohánygyár igazgatósága az 1917. évi január hó 1 től 1917. évi december hó 31-ig terjedő egy évi időtartam alatt szükségessé s évenként mintegy 3800 metermázsát kitévő hazai származású, első minőségű kőszén szállítására nyilvános irásbeli versenytárgyalást hirdet.

Is ajánlatok lepecsételt borítékban. Ajánlat 1090/1916. számú versenytárgyalási hirdetésben kiirt kőszénre" címmel legkésőbb 1916. évi október hó 9-én délután 10 óráig fenti címhez közvetlenül vagy posta útján nyújtandók be, amikor a nyilvános versenytárgyalás meg fog tartatni.

A bauxitpéz az egy évi szállítási összérték 50%-a készpénzben vagy állami lotétre alkalmas értékpapirokban a versenytárgyalási hirdetés számára való hivalkozással valamely adóhivatalnál, vagy a budapesti állampontzárak bármelyikénél legkésőbb a versenytárgyalást megelőzőleg teendő le és az erről szóló nyugta a zárt ajánlathoz csatolandó.

Új részliógyár Felsőmagyarországon. Eperjessen megalakult *Főnixutas Részliógyár r. t.* név alatt egymillió K alaptőkével egy új ipari vállalat, melynek célja a hornádvolgyi Főnixuta község határában fekvő felhagyott régi részliógyár ércéből és salakból részliócot gyártani. A részliógyártás alapítói között van a m. kir. földművelésügyi kormány, ki az alapítókéknak felét jegyezte.

A német petróleum-monopólium előkészítése. A német petróleumvállalatok a viszonteladókkal olyan értelmi szerződést írtak alá, amellyel azok köteleztek nagy

kat, hogy 1920 december 31-ig ös-zeben petróleumszükségletüket kizáróan az illető társasággal fogják beszerezni. A németországi kereskedelmevédő és rabat takarékszövetékek mintegy 40.000 német petróleum-eladónak körlevelet küldtek, hogy a szerződést a német petróleumtársaságok felszólítása ellenére a kötelezést ne írják alá, mert a felsajloti viszonyok között birodalmi petróleum-monopólium létesítése valószínű.

A Fegyvergyár lökémelese. A Fegyver- és Gépgyár r. t. igazgatósága szeptember 14-én tartott ülésében megállapította a feloltyt üzletét mérlegét, mely 500.000 koronának az értéksökkönési alapba való helyezése, — ötszáz ezer koronának egy, előesett tisztek özvegyeinek és árvaiknak segélyezésére szánt alapítvány számára való kibocsátása, valamint egymillió koronának adótartalékba való helyezése után — 1.573.063 04 koronára nyereséggel zárul. A szeptember 30-án megtartandó közgyűlésnek — az alapszabályzatban levanások megjelzése után — 50 koronás osztalék kifizetését fogja az igazgatóság javasolni. A gyár termelőképességének fokozása végett új építkezések és gépterendezések céljaira fel fogják emelni az alptőkét 5-4 millióról 10-8 millió koronára és az új részvényekre szőlő adóvétel jogot felsajlotják a mostani részvényeseknek, oly módon, hogy azok az új részvényeket névértékben fogják megszerezhetni. A részvények névértéke 300 koronára, mai árfolyamuk 1370 koronára.

Az alpesi bányatársaság igazgatóságának szept. 18-án tartotta meg ülését. Az első felsőv eredményéről ezen a gyűlésen számoltak be. A bányatársaság 1915-ben, 1914-gyel szemköt, a következő eredményt érte el: Ércetermelés 18.448 (15.999) millió mázsa, nyersvas 5309 (4614), hengerelt áru 2508 (2427) millió mázsa. Bruttó nyereség 31.994.000 (21.118.000) korona, tiszta nyereség 19.385.000 (8.810.000) korona. Amint látható, 1915-ben az ércetermelés 1914-gyel szemben csak 17 százalékkal, a bruttó nyereség ellenben 52 százalékkal fejlődött. Ez az irányzat az új üzleti beszámolóban kétségteletlenül még ridegebben fog kibomborodni.

Svájc ellátása német szénnel. Berlini tudósítók jelentése szerint a svájci lapok élénken kommentálják a német és svájci megbízottak között jelenleg folyó kereskedelmi tárgyalást, amely Svájc szénellátását is fellelíti. A kőztársaság 1913-ban 1.50 millió tonna kőszénrel, 0,87 millió tonna kokszot és 0,88 millió tonna brikkett importált Németországból. 1914-ben ez a mennyiség alig változott. Az adatok visszatükrözik azt, hogy Németország volt Svájc legnagyobb szén-szállítója. Mellette Franciaország, Belgium, némi tekintetben Ausztria és Magyarország (barnaszen), Hollandia és Anglia szerepel kisebb mennyiséggel. Franciaország 1913-ban 195.314 tonna, 1914-ben csak 120.673 tonna kőszénrel szállított Svájcnak, Belgium 1913-ban 180.494 tonna, 1914-ben már csak 77.415 tonna kőszénrel exportált Svájcba.

FELTEN ÉS GUILLEAUME

kábel-, sodrony- és sodronykötél-gyár részvénytársaság
BUDAPEST, I., Budafoki-ut 13533. hrsz. TELEFON: 10-11, 12, 13, 14, 15

Ölomkábelek. Villamvilágítási vezetékek. Sodronykötelek. Elektrolitikus vörösrézhuzaok, okonitvezetékek, szerezvények stb.

DEUTSCHER BERICHT.

INDUSTRIE UND VOLKSWIRTSCHAFT.

Niederlausitzer Briquet-Vorkaufsgesellschaft. Wie im Geschäftsbericht für 1915—16 ausgeführt wird, hat die Erkenntnis der Bedeutung des Kohlenbergbaus für die Kriegswirtschaft dazu geführt, dass ihm von allen Seiten eine allerdings auch unbedeutend notwendige weitgehende Unterstützung, besonders in der Arbeiterfrage, zuteil wurde. So ist es auch den Werken der Gesellschaft gelungen, ihre Kohlegewinnung und Bräun-erzeugung im Berichtsjahr zu steigern, allerdings unter Einschränkung der Abraumbetriebe und unter Inanspruchnahme der bei Kriegsbeginn verfügbaren grossen Vorräte abgedeckter Kohle. Während des Berichtsjahrs sind von den Gesellschaftern 5,27 (i. V. 4,67) Millionen Tonnen Braunkohlenbriketts hergestellt worden. Der Mehrerbsatz im Jahr 1915—16 gegen 1914—15 betrug 284.400 t. Die Beteiligung für das laufende Geschäftsjahr stellt sich auf 5,91 (5,84) Millionen Tonnen. Auch im neuen Geschäftsjahr werde nach menschlicher Voraussicht die Kohlenversorgung Deutschlands und seiner Freunde ausreichend sein, wenn auch naturgemäss in besonderen Fällen mit einer Knappheit werden gerechnet werden müssen.

Benzin- und Petroleumknappheit in England. Daily Mail veröffentlicht einen Artikel über die Folgen der Einschränkung des Benzin- und Petroleumverbrauches in London, der nun auf 30 Prozent des gewöhnlichen Verbrauches und für Geschäftsleute auf 40 Prozent des gewöhnlichen Verbrauches herabgesetzt worden ist. Das Blatt nennt dies die vielleicht grösste Änderung, die der Krieg hervorgebracht habe. In der Tat wird durch den Wegfall der mit Benzin und Petroleum betriebenen Omnibusse der Verkehr in der Eisenstadt ausserordentlich gebremst, zumal zahlreiche Geschäftsleute gerade mit Rücksicht auf die Omnibusse in weit entfernten Vierteln ihre Wohnungen genommen haben.

Der Geschäftsgang in der Schraubenindustrie. Es in die Mitte des Vorjahres hatte nur ein Teil der Schraubenindustrie den Übergang zu technischen Einrichtungen gefunden, welche die Ausführung umfangreicher Heereslieferungen ermöglichten. Seither hat aber auch der restliche Teil der Unternehmungen die Betriebe diesen Zwecke zugeführt und infolgedessen sind die Fabriken, wie erklärt wird, vollkommen beschäftigt. Der Absatz an normaler Handelsware ist allerdings bei allen Schraubenerzeugern in erheblichem Masse zurückgegangen, denn der Stillstand der Bautätigkeit hat geringe Einkäufe seitens der Eisenwarenhändler und der Schlosser im Gefolge gehabt. Ein Ersatz wird aber für diese ausbleibenden Bestellungen auch durch grössere Aufträge der Maschinenfabriken gefunden, die fortlaufend teils zur Herstellung neuer Maschinen, daran die Privatindustrie bedarf, teils für direkte ärarische Aufträge die verschiedensten Schraubentypen benötigen. Infolgedessen ist auch die bei einzelnen Fabriken im Vorjahre zeitweise vorgenommene Einschränkung der Betriebe schon seit längerem fallen gelassen worden.

Die Kohlen- und Eisereinfuhr Frankreichs. Frankreich ist gegenwärtig mit der Deckung seines Kohlen- und Eisenbedarfs weit stärker auf andere Länder angewiesen als vor dem Kriege, weil ein sehr erheblicher Teil seiner Zechen und seines Eisenwerkes in dem von Deutschland besetzten Gebiet liegt. Nach der englischen Statistik lieferte z. B. England im ersten Halbjahr 1916 8,616.000 t Koble nach Frankreich gegen 8,596.000 t im ersten Halbjahr 1915 und 6,927.000 t im ersten Halbjahr 1914. Die aus England bezogene Kohlenmenge war hiernach in der in die Kriegszeit fallenden Zeitabschnitten rund 25 Prozent höher als in der oben angeführten Friedensperiode des Jahres 1914. Über die Einfuhr von Eisenerzeugnissen nach Frankreich gibt der *Economiste français* folgende Ziffern

	1918	1914	1916
Roheisen	32.669	15.885	166.709 t
Barren, Knüppel, Stabeisen	19.379	16.888	580.430 t
Maschinenstahl und Maschinenerei	6.903	5.160	64.831 t
Roheblech aus Eisen und Stahl	13.780	6.652	76.230 t

Weisblech aus Eisen und Stahl	19.460	24.878	68.340 t
Eisen- und Stahlblech	6.085	7.407	44.611 t
Schielen	1.792	547	40.878 t

Die gewaltige Steigerung der Einfuhr im Jahre 1915 springt in die Augen. Ohne einen Import in solchem Umfange wäre von allen Dingen die französische Munitionsindustrie zu ganz unzulässigen Leistungen verurteilt. Der Hauptteil der Eiseneinfuhr stammt aus England. Es lieferte 1915 677.600 t (1914 52.960 t), 1915 56.757 t Eisen und Stahl. Aus den Vereinigten Staaten kamen 143.770 t gegen nur 3217 t bzw. 2901 t in den beiden Vorjahren. Auch Spanien spielte eine gewisse Rolle, indem sich seine Lieferungen auf 65.510 t (gegen 12.990 bzw. 1481) steigerten. Aus England, den Vereinigten Staaten und Spanien wurde also 1915 insgesamt nahezu 900.000 t Eisen und Stahl eingeführt, während 1913 aus diesen Ländern nur etwa 60.000 t bezogen worden waren.

Kapitalerhöhung bei der Hannoverschen Waggonfabrik Akt.-Ges. In der Sitzung des Aufsichtsrates berichtete der Vorstand, dass der Ausbau der Werke vor und während des Krieges unablässig gefördert und auch ein neuer Fabrikationszweig aufgenommen ist, der umfangreiche Landansätze und neue Anlagen notwendig machte. In dem bisherigen wie auch im neuen Tätigkeitsgebiet der Gesellschaft sei die Beschäftigung stark. Einer auf den 12. September nach Hannover einzuberufender Generalversammlung wird zur Beschaffung der für die Erweiterungszwecke notwendigen Mittel vorgeschlagen, das Aktienkapital um 1,25 Millionen Mark auf 2,75 Millionen Mark zu erhöhen. Die neuen Aktien mit Dividendenerichtigung vom 1. Oktober 1916 soll ein Konsortium zu 175 Prozent übernehmen und den Aktionären im Verhältnis von einer jungen auf zwei bisherige Aktien zu gleichen Preisen zur Verfügung stellen.

ZSÁK,

TELEFON
45—26.

ponyva- és zsinégarú-kereskedő

SCHILLINGER MIKSA

Budapest, V., Rudolf-parkpart 7. sz.

Zsák- és ponyvakészítő.

Schulz A
Gyárkémények Kazánbelsőjei

BUDAPEST, V. 1914. ÉVI 60. SZÁM SZEPTEMBER 24.

GÖZTELEGLYÁRAS R. T.